

Sigurnosno inženjerstvo

Matematički fakultet, Beograd

Seminarski rad iz predmeta Razvoj softvera 2

Filip Luković 1048/2013

ŠTA JE VAŽNO, A NAUČIĆEMO OVDE?

- ▶ Shvatiti razliku između sigurnosti aplikacija i sigurnosti infrastrukture
- ▶ Naučiti kako procena rizika tokom životnog ciklusa i procena operativnog rizika utiču na dizajn sistema
- ▶ Biti svestan arhitektura i smernica za razvoj sigurnih aplikacija
- ▶ Razumeti pojam opstanka sistema i zašto je analiza opstanka bitna za složene softverske sisteme

GDE SIGURNOST MOŽE BITI NARUŠENA?

Application

Reusable Components and Libraries

Middleware

Database Management

Generic, Shared Applications (Browsers, E-mail, Etc.)

Operating system

SIGURNOST APLIKACIJE NASPRAM INFRASTRUKTURE

- ▶ **Sigurnost aplikacije** problem koji rešavaju softverski inženjeri tako da sistem koji razvijaju treba da odoli napadima
- ▶ **Sigurnost infrastrukture** je problem koji rešavaju menadžeri sistema. Potrebno je da podese sve komponente infrastrukture tako da odole napadima. Takođe oni moraju i popraviti sve bezbednosne rupe koje dolaze na videlo tokom rada sistema

UPRAVLJANJE BEZBEDNOŠĆU SISTEMA OBUHVATA

▶ Upravljanje korisnicima i dozvolama

- ▶ Dodavanje i uklanjanje korisnika iz sistema, rad sa dozvolama za odgovarajuće korisnike

▶ Instaliranje i konfigurisanje softvera

- ▶ Instalacija i pravilno konfigurisanje sistema pomažu u smanjivanju ranjivosti sistema

▶ Praćenje, detektovanje i oporavak napada

- ▶ Praćenje nedozvoljenih ulazaka u sistem, pravljenje strategije za sprečavanje napada, za oporavak i pravljenje rezervnih kopija sistema ili podataka

UPRAVLJANJE BEZBEDNSNIM RIZICIMA

- ▶ Procena mogućih gubitaka koje mogu proizvesti napadi na sistem i balansiranje ovih gubitaka u odnosu na troškove razvijanja bezbednosnih mehanizama za suzbijanje istih
- ▶ Softverski inženjeri ne bi trebalo da odlučuju o ovome, već je to posao menadžmenta i politike firme

- ▶ **Primer**

Ugradnja čipova na kreditne kartice umesto magnetne trake je poboljšala sigurnost i otežala kopiranje

UPRAVLJANJE BEZBEDNSNIM RIZICIMA OBUHVATA

---

1. Preliminarnu procenu rizika

Ne donose se odluke o arhitekturi i sistemu, već o tome da li adekvatan nivo sigurnosti može biti postignut po razumnoj ceni

2. Procenu rizika tokom životnog ciklusa

Odvija se tokom razvoja sistema i određen je od strane tehničkog dizajna sistema i implementacionih odluka

3. Operativna procena rizika

Nakon početka korišćenja sistema. Može da dođe do promene zahteva i načina korišćenja

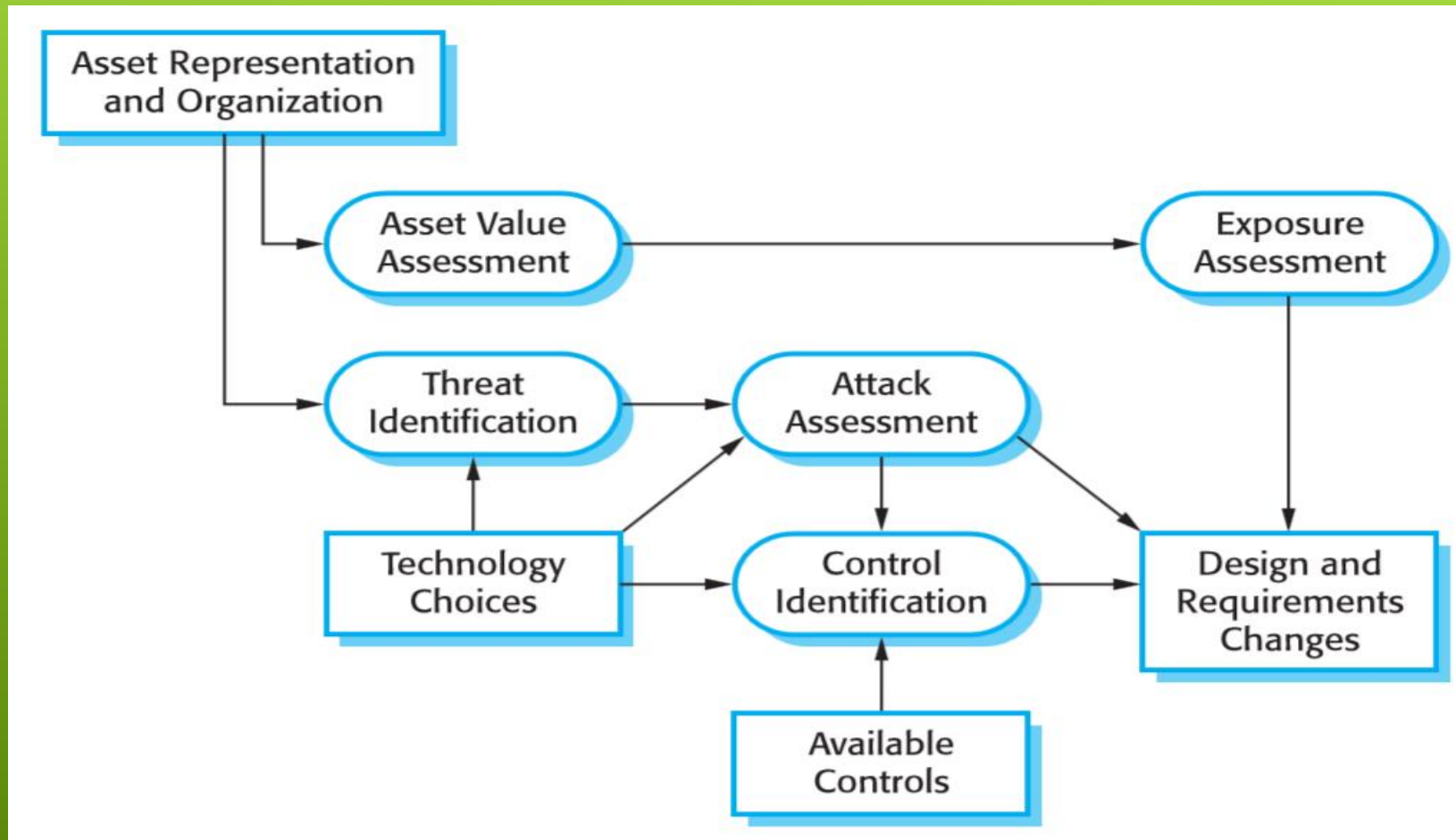
SLUČAJEVI ZLOUPOTREBE

- ▶ **Važno je identifikovati slučajeve zlorupotrebe sistema, tako što ćemo napraviti njihov skup**
- ▶ **Njihova analiza se koristi i kod preliminarne procene rizika, ali i kod procene rizika tokom životnog ciklusa**
- ▶ **Tipovi slučajeva zlorupotrebe su kada**
  - 1. Napadač dobije pristup nekim sredstvima**
  - 2. Napadač učini deo sistema nedostupnim**
  - 3. Napadač podmeće(menja) deo sistema**
  - 4. Unose se lažne informacije u sistem**

SLUČAJEVI ZLOUPOTREBE

PROCENA RIZIKA TOKOM ŽIVOTNOG CIKLUSA

- ▶ Kako bi trebalo da sigurnosne procedure budu implementirane
- ▶ Koji delovi sistema bi trebalo da budu zaštićeni
- ▶ Koje načine pristupa treba koristiti da se obezbedi ta zaštita
- ▶ Potrebno je znati nešto više detalja o tome šta treba zaštititi i o ranjivostima sistema

PROCENA RIZIKA TOKOM ŽIVOTNOG CIKLUSA

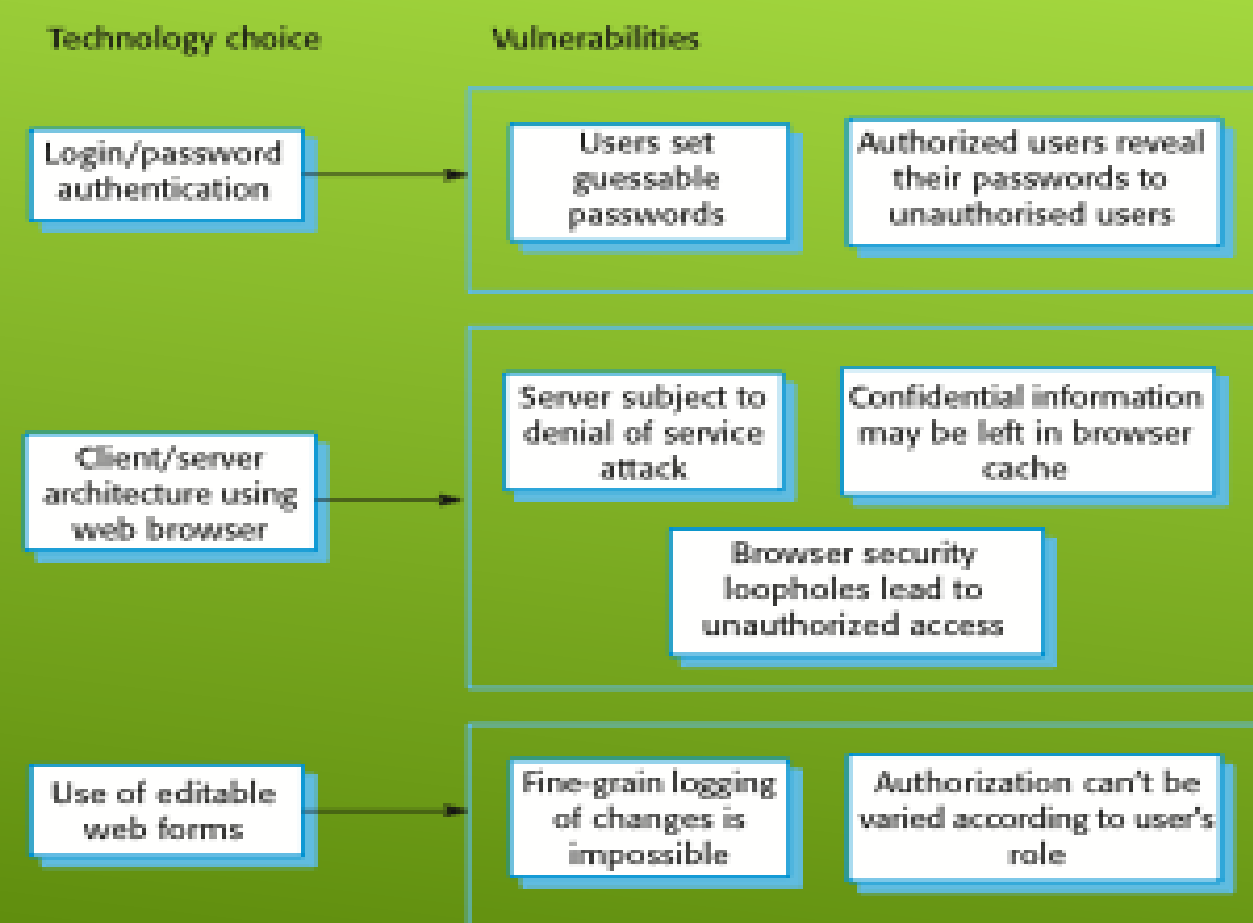
► Primer 1

Može se doneti odluka da razdvojimo podatke o pacijentu i podatke o primljenim terapijama, koje pokazuju na pacijenta. Ukoliko je ključ ka pacijentovim podacima zaštićen, terapije su mnogo manje osetljivi podaci, jer se ne zna na kog pacijenta se odnose.

► Primer 2

Tokom jedne sesije se podaci o korisniku kopiraju na hard disk, kako bi se omogućio rad ukoliko nestane internet konekcije. Ti podaci su osetljivi, jer laptop kao fizički uređaj može biti ukraden.

IZBOR TEHNOLOGIJA (SLABE TAČKE)

NEKI ZAHTEVI KOJI POSPEŠUJU SIGURNOST

- ▶ Koristiti proveru šifri i pokretati je automatski svaki dan, a loše šifre prijaviti administratoru sistema
- ▶ Pristup sistemu je moguć jedino preko računara koji je odobren i registrovan od strane administratora sistema
- ▶ Klijentski računari imaju jedan instaliran pretraživač koji je odobren od strane administratora sistema

OPERATIVNA PROCENA RIZIKA

- ▶ Može doći do novih rizika zbog menjanja zahteva, infrastrukture sistema ili menjanja okruženja
- ▶ Takođe stari rizici koji su postojali tokom životnog ciklusa su aktivni

BEZBEDNOSNI DIZAJN

- ▶ **Dizajn arhitekture**

- ▶ Kako arhitektura utiče na bezbednost?

- ▶ **Dobra praksa**

- ▶ Koje su smernice kojima se treba upravljati?

- ▶ **Upotrebni dizajn**

- ▶ Sta treba da podržava sistem kako bi se izbegle ranjivosti

Nakon puštanja u upotrebu?

DIZAJN ARHITEKTURE

► Dva važne stavke na koje treba obratiti pažnju

► Zaštita

Kako sistem treba da bude organizovan tako da kritični delovi budu zaštićeni?

► Raspodela

Kako sistem treba da bude raspoređen tako da se minimizuje procenat uspešnih napada?

► Nastaje konflikt

- Zaštićene aplikacije su sporije i imaju lošije performanse
- Teže je zaštititi delove koji su raspoređeni na različitim mestima

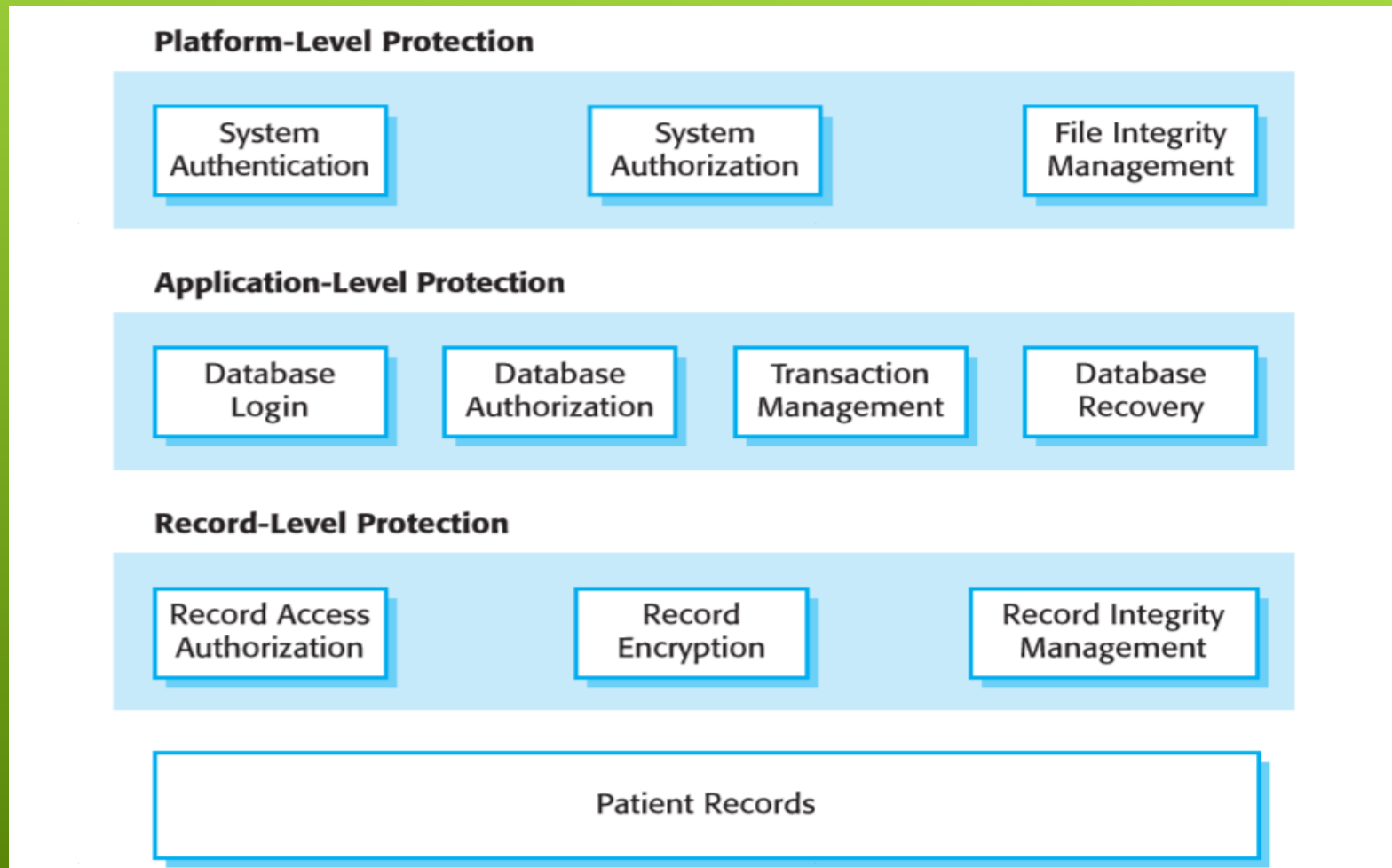

ZAŠTITA

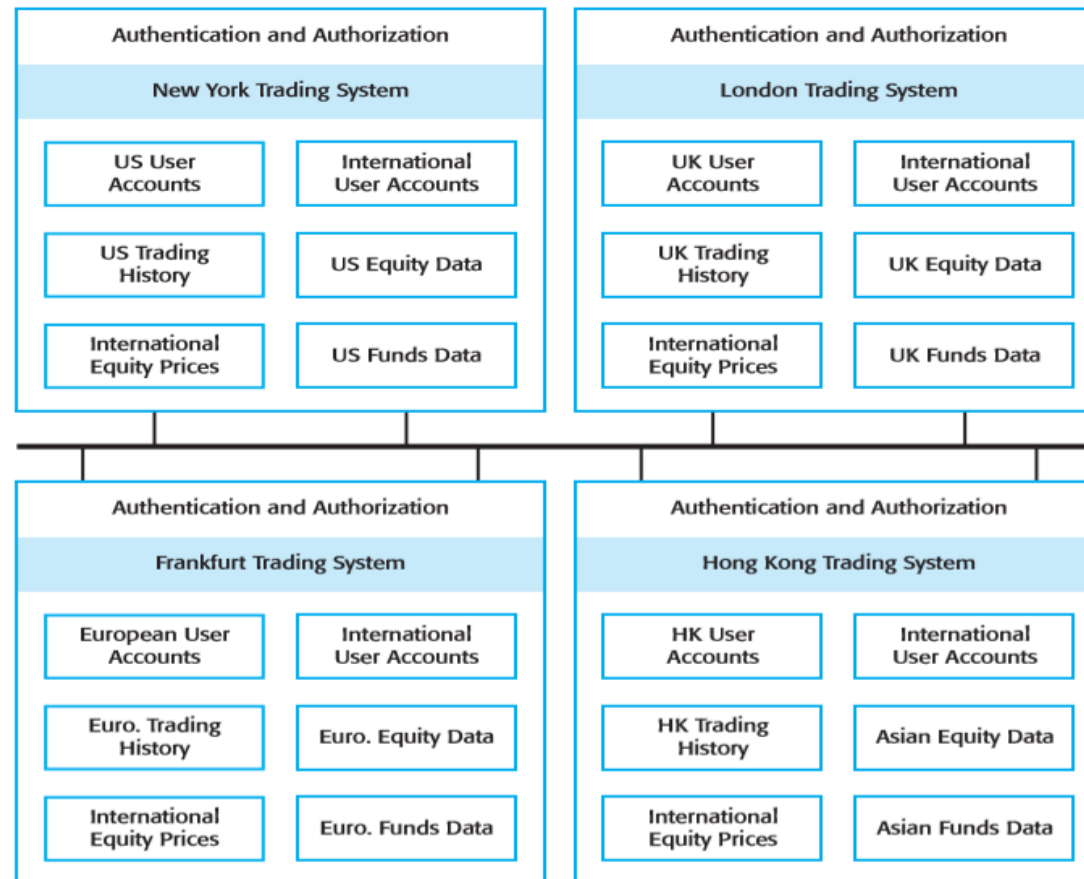

- ▶ **Zaštita na nivou platforme**
  - ▶ Zavisno od platforme na kojoj se pokreće aplikacija
- ▶ **Zaštita na nivou aplikacije**
  - ▶ Mehanizam zaštite koji je integrisan u aplikaciju
- ▶ **Zaštita na nivou zapisa**
  - ▶ Zaštita pristupu pojedinačnim podacima

ZAŠTITA

RASPODELA

DOBRE SMERNICE

- ▶ **Odluka o eksplicitnoj bezbednosnoj politici**
  - ▶ Definirati bezbednosnu politiku koja treba da se primenjuje na svim sistemima
- ▶ **Izbegavati jednu tačku neuspeha**
  - ▶ Potrebno je više od jednog neuspeha u bezbednosnim procedurama da se dobije sigurnosni propust
- ▶ **Pad sistema**
  - ▶ Čak i pri padu sistema, osetljivim informacijama se ne može pristupiti od strane neovlašćenih lica
- ▶ **Balansirati između sigurnosti i upotrebljivosti**
  - ▶ Izbegavati sigurnosne procedure koje otežavaju rad sistema. Nekada morate prihvatiti i slabiju sigurnost zbog performansi

DOBRE SMERNICE

- ▶ **Logovanje korisničkih akcija**

- ▶ Održavanje evidencije radnji koje sprovode korisnici može pomoći pri analizi ko je šta uradio

- ▶ **Redudentnost i raznolikost smanjuju rizik**

- ▶ Pravljenje više kopija podataka i korišćenje raznih infrastruktura smanjuju rizik od nauspeha

- ▶ **Validacija svih ulaznih podataka**

- ▶ Proveravati da li su svi ulazni podaci unutar domena

- ▶ **Deljenje sistema**

- ▶ Podeliti različite delove sistema u različite delove, tako da jedan korisnik ima samo pristup onome što mu treba i što sme da koristi

DOBRE SMERNICE

- ▶ **Upotrební dizajn**
  - ▶ Napraviti dizajn tako da se izbegnu problemi u primeni
- ▶ **Dizajn za oporavak**
  - ▶ Napraviti dizajn tako da se sistem lako oporavlja od napada

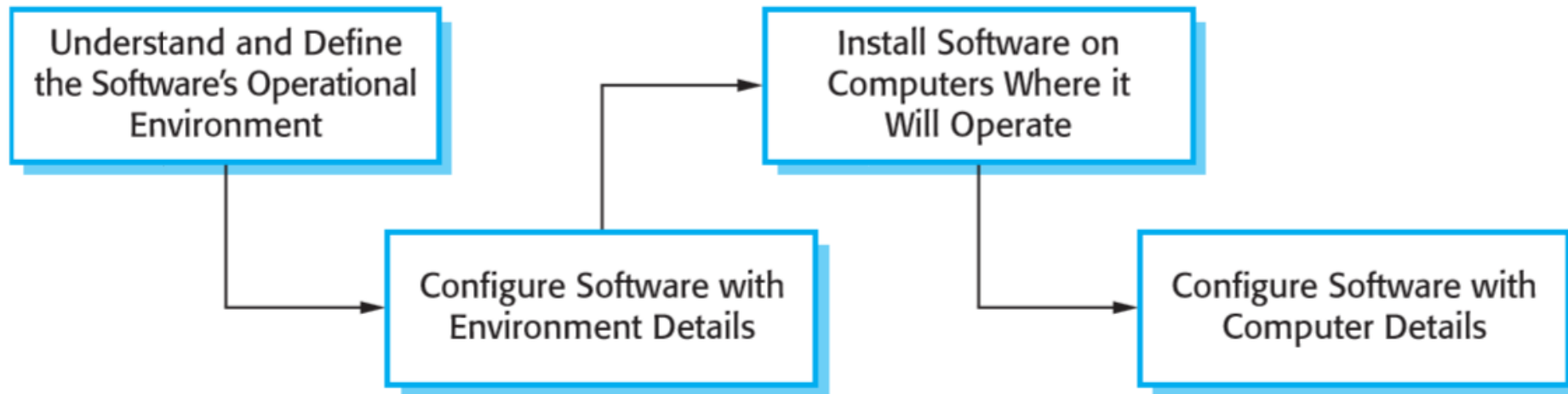
UPOTREBNI DIZAJN

- ▶ Podrazumeva konfigurisanje softvera za rad u svojoj radnoj sredini, instaliranje sistema i konfigurisanje u zavisnosti od platforme.
- ▶ Kao rezultat konfiguracionih grešaka mogu nastati ranjivosti sistema
- ▶ Ubacivanjem podrške puštanja u upotrebu u sistem smanjuje se verovatnoća od nastajanja ranjivosti

PUŠTANJE U UPOTREBU

RANJIVOSTI PRI PUŠTANJU U UPOTREBU

► Podrazumevana podešavanja

- Podrazumevane postavke se mogu lako saznati, pa ih ne treba koristiti. Prvom prilikom treba promeniti podrazumevane postavke i tako smanjiti verovatnoću da napadač zna podatke

► Razvoj nije važniji od puštanja u upotrebu

- Podešavanja i postavke koji su korišćeni za razvoj i debugovanje treba da budu isključeni nakon puštanja u upotrebu

PODRŠKA PRI PUŠTANJU U UPOTREBU

- ▶ **Uključite podršku za pregled i analizu konfiguracije**
  - ▶ Administrator sistema treba da vidi celu konfiguraciju, a samim tim i uoči greške
- ▶ **Smanjiti podrazumevane privilegije i time smanjiti moguću štetu**
  - ▶ Svesti privilegije administratora na minimum, ako neko dobije pristup admin nalogu nemaju direktan pristup funkcijama sistema
- ▶ **Lokalizovati podešavanja**
  - ▶ Sva podešavanja koja su vezana za jedan deo sistema treba raditi odjednom, da seneki deo ne bi zaboravio
- ▶ **Obezbediti jednostavne načine za popravku ranjivosti**
  - ▶ Kada se otkrije ranjivost potreban je lak način da se ona ukloni i suzbije

OPSTANAK SISTEMA

- ▶ **Sposobnost sistema da obezbedi osnovne usluge dok je pod napadom ili nakon oštećenja dela sistema**
- ▶ **Analiza i dizajn opstanka sistema trebalo bi da budu deo procesa sigurnosnog inženjeringa**

OPSTANAK SISTEMA

► **Važnost opstanka sistema**

► **Naša ekonomija i životi se oslanjaju na računare i računarske sisteme**

- Infrastruktura

- Zdravstvo

- Državna uprava

► **Gubitci prilikom pada poslovnih sistema su brzi i veliki**

- Aerodromski sistemi

- Sistemi za plaćanje

- Elektronske trgovine

DOSTUPNOST USLUGA

- ▶ Koje usluge sistema su najkritičnije za biznis?
- ▶ Kako ti servisi mogu biti kompromitovani?
- ▶ Koji je minimalni kvalitet servisa koji mora biti podržan?
- ▶ Kako ovi servisi mogu biti zaštićeni?
- ▶ Koliko vremena je potrebno za oporavak u slučaju da servis postane nedostupan?

STRATEGIJE OPSTANKA

- ▶ **Otpornost**

- ▶ Treba izgraditi sistem tako da bude u mogućnosti da se odupre napadima

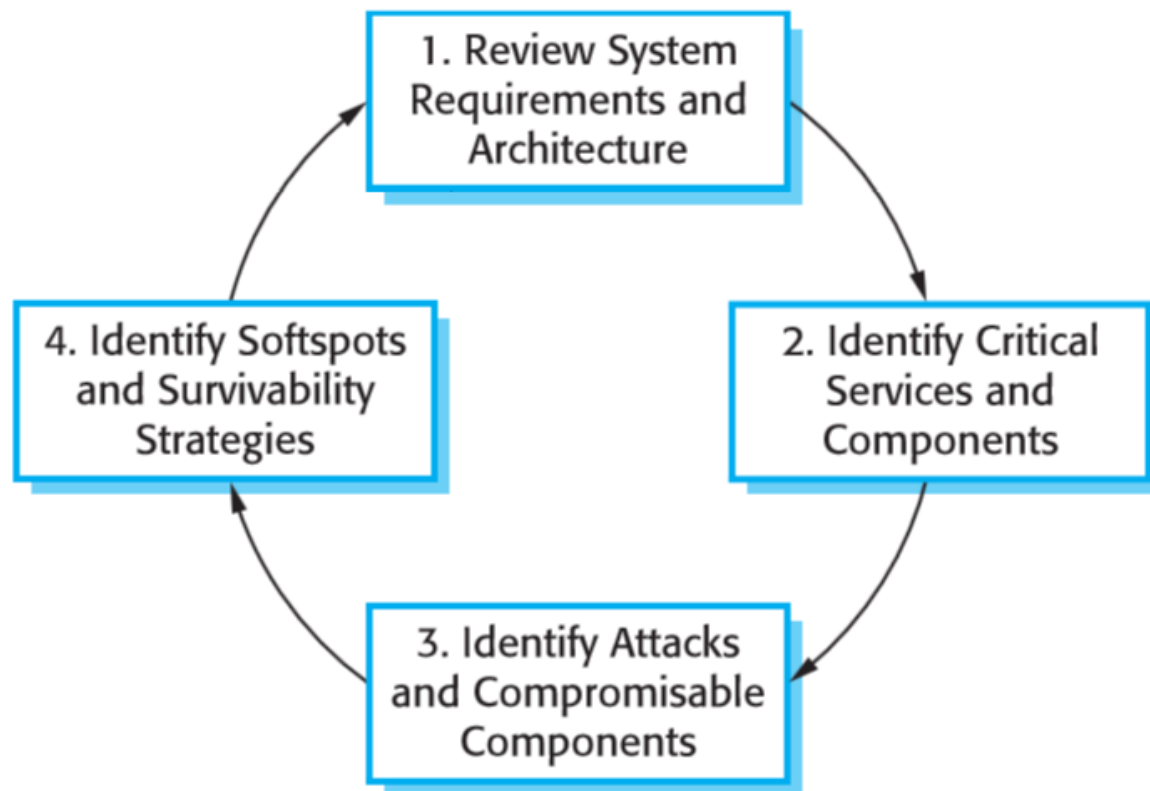
- ▶ **Prepoznavanje**

- ▶ Sistem treba da sadrži detekciju napada i procenu štete koja može nastati

- ▶ **Oporavak**

- ▶ Izgradnja dela sistema za pružanje usluga dok je sistem pod napadom

STRATEGIJE OPSTANKA

KLJUČNE AKTIVNOSTI KOD OPSTANKA

- ▶ **Razumevanje sistema**

- ▶ Pregledati ciljeve, zahteve i arhitekturu sistema

- ▶ **Identifikacija kritičnih resursa**

- ▶ Identifikovati usluge koje moraju uvek biti aktivne

- ▶ **Simulacija napada**

- ▶ Osmisliti kritični scenario i testirati ga, da se vidi kako sistem tada funkcioniše

- ▶ **Analiza preživljavanja**

- ▶ Identifikovati strategije koje se mogu primeniti

JEDAN OD NAJVEĆIH NAPADA

- ▶ Tokom hladnog rata, CIA je pronašla način da onesposobi sibirske gasovode. Oni su umesto bombi ili raketa iskoristili upad u kompjuterski sistem i izazvali toliko veliki kaos da se vatra videla i iz svemira.

KRAJ

Pitanja? Komentari?

